

S ygn. akt XIV C 883/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 sierpnia 2023 r.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy XIV Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia SR Agata Anna Borucka
-----------------	------------------------------

po rozpoznaniu w dniu 23 sierpnia 2023 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w N.

przeciwko Z. G. (1)

o zapłatę

zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 6.077,84 zł (sześć tysięcy siedemdziesiąt siedem złotych 84/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 12 czerwca 2018 r. do dnia zapłaty;

oddala powództwo w pozostałej części;

zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.065,12 zł (jeden tysiąc sześćdziesiąt pięć złotych 12/100) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia prawomocności wyroku do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów procesu;

nakazuje pobrać od powoda na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Bydgoszczy kwotę 445,73 zł (czteryście czterdzieści pięć złotych 73/100) tytułem zwrotu kosztów sądowych od oddalonej części powództwa;

nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Bydgoszczy kwotę 421,45 zł (czteryście dwadzieścia jeden złotych 45/100) tytułem zwrotu kosztów sądowych od uwzględnionej części powództwa.

Sędzia SR Agata Anna Borucka

Sygn. akt XIV C 883/21

UZASADNIENIE

Powód (...) sp. z o.o. z siedzibą w N. w pozwie przeciwko Z. G. (1) wniósł o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kwoty 12.501,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 12 czerwca 2018 r. do dnia zapłaty. Domagał się ponadto zwrotu od pozwanego kosztów postępowania wg. norm przepisanych. Swoje roszczenie wywodził z ustnej umowy o wykonanie robót budowlanych, polegających na dociepleniu budynku mieszkalnego pozwanego, położonego przy ul. (...) w B.. Zdaniem powoda roboty zostały przeprowadzone z wykorzystaniem materiałów nabytych przez powoda. Z tytułu ich wykonania powód wystawił pozwanemu fakturę VAT nr (...), która została mu doręczona 04 czerwca 2018 r. Następnie powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty wskazanej w fakturze – 12.500,01 zł, jednakże pozwany nie uregulował należności.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 18 sierpnia 2020 r. orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania. W uzasadnieniu swojego stanowiska podniósł, że w lipcu 2017 r. zlecił powodowi przeprowadzenie robót termomodernizacyjnych budynku przy ul. (...) w B.. Powód podjął się wykonania prac, które zostały jednak wykonane wadliwie i niezgodnie ze sztuką budowlaną. Pomimo monitowania o poprawę jakości prac, powód opuścił posesję, pozostawiając niedokończone i wadliwie wykonane elementy termomodernizacji i elewacji. Pozwany zlecił sporządzenie prywatnej ekspertyzy, która wykazała szereg wad i nieprawidłowości. W związku z ustaleniami, konieczne stało się przeprowadzenie prac zastępczych. Koszt tych prac wyniósł łącznie 15.700,00 zł, w tym 12.000,00 zł za wykonanie prac zastępczych, 3.500,00 zł za czyszczenie zabrudzonej przez powoda kostki oraz 200,00 zł za naprawę uszkodzonej ramy okiennej. Pozwany podniósł także zarzut przedawnienia, wskazując że prace winny zostać sfinalizowane do końca lipca, zatem dwuletni termin przedawnienia upłynął w dniu 01 sierpnia 2019 r.

Powód w odpowiedzi na sprzeciw podniósł, że prace zostały wykonane prawidłowo, jednakże zostały przerwane bowiem pozwany nie uiścił umówionej zapłaty. Ponadto wskazał, że zakres wykonanych prac pokrywa się z twierdzeniami strony pozwanej. Powód zaprzeczył by pozwany wzywał powoda o poprawę prac. Jego zdaniem, umowa zawarta pomiędzy stronami nie był umową o dzieło, a umowę o roboty budowlane, względnie o remont, zatem w kwestii przedawnienia zastosowanie mają przepisy ogólne, a termin przedawnienia wynosi 10 lat.

W toku procesu stanowiska stron pozostały niezmiennie.

Sąd ustalił, co następuje:

Powód w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zawarł z pozwanym Z. G. (1) umowę o dzieło, którego przedmiotem było wykonanie prac termomodernizacyjnych budynku, położonego w B. przy ul. (...). Umowa została zawarta w formie ustnej. Strony ustaliły, że praca zostanie wykonana w terminie 3-4 tygodni od jej zawarcia, a wynagrodzenie za jej wykonanie wyniesie 19.000,00 zł. Strony nie uzgadniały szczegółów dotyczących zakupu materiałów, jedynie ustaliły że zostaną one zakupione przez powoda i strony dokonają rozliczenia po zakończeniu robót.

Dowód: zeznania świadka L. K. (protokół z rozprawy z dnia 03 września 2021r. – k. 67, protokół skrócony – k .64-66), zeznania świadka A. K. (protokół z rozprawy z dnia 03 września 2021 r. – k. 67, protokół skrócony – k .64-66),

Prace termomodernizacyjne budynku przy ul. (...) w B. były przeprowadzane latem 2017 r. przez A. K., L. K. oraz Z. G. (2). Dodatkowo pomagała im młoda osoba, przyuczająca się do zawodu. W związku z zakupem materiałów, służących przeprowadzeniu prac, sprzedawcy wystawiali na powoda faktury VAT. Nie wszystkie materiały zakupione przez powoda, które wskazano w fakturach zostały wykorzystane, w związku z pracami wykonywanymi na posesji pozwanego. Termin zakończenia robót uległ wydłużeniu, z uwagi na niekorzystne warunki atmosferyczne. Pozwany zamieszkiwał w domu jednorodzinnym na którym wykonywano prace i nadzorował czynności wykonywane przez powoda. Zwracał on uwagę powodowi na wady i usterki w wykonywaniu robót.

dowód: faktury VAT (k. 15-30), zeznania świadka L. K. (protokół z rozprawy z dnia 03 września 2021r. – k. 67, protokół skrócony – k .64-66), zeznania świadka A. K. (protokół z rozprawy z dnia 03 września 2021r. – k. 67, protokół skrócony – k .64-66), zeznania świadka Z. G. (2) (protokół z rozprawy z dnia 03 września 2021r. – k. 67, protokół skrócony – k .64-66), dowód z przesłuchania Z. G. (1) jako pozwanego (protokół z rozprawy z dnia 17 listopada 2021r. – k.78, protokół skrócony – k.76-77).

W trakcie wykonywania prac strony ustaliły, że wymienione zostaną także parapety zewnętrzne budynku. Powód dokonał zakupu i montażu metalowych parapetów. Zostały one zdemonstrowane na życzenie pozwanego, który samodzielnie dokonał zakupu parapetów ceramicznych. Prace związane z wymianą parapetów nie zostały zakończone.

Pozwany zlecił także powodowie wykonanie prace związanych z położeniem płytek na tarasie. Prace te także nie zostały zakończone.

dowód: zeznania świadka L. K. (protokół z rozprawy z dnia 03 września 2021r. – k. 67, protokół skrócony – k .64-66), zeznania świadka A. K. (protokół z rozprawy z dnia 03 września 2021r. – k. 67, protokół skrócony – k .64-66), dowód z przesłuchania Z. G. (1) jako pozwanego (protokół z rozprawy z dnia 17 listopada 2021r. – k.78, protokół skrócony – k.76-77).

Pozwany zwrócił się do M. O. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą EL-BUD o konsultację dotyczącą oceny prawidłowości prac wykonywanych przez powoda. M. O. stwierdził, że prace wykonane zostały przez powoda wadliwie. Wskazał on, że wady dotyczyły źle osadzonych narożników, niewłaściwie założonej siatki oraz uszkodzeń ramy okna. Na posesji pozwanego panował bałagan.

dowód: zeznania świadka M. O. (protokół z rozprawy z dnia 17 listopada 2021r. – k .78, protokół skrócony – k. 76-77), dowód z przesłuchania Z. G. (1) jako pozwanego (protokół z rozprawy z dnia 17 listopada 2021r. – k.78, protokół skrócony – k.76-77).

Prace termomodernizacyjne budynku przy ul. (...) w B. przeprowadzane przez powoda trwały ponad miesiąc. Powód opuścił teren posesji pozwanego przed zakończeniem prac. Pozwany nie sprzeciwił się zakończeniu wykonywania robót przez pozwanego, gdyż uważał że zostały one wykonane wadliwie. Teren posesji pozwanego po zakończeniu prac nie został uporządkowany.

dowód: zeznania świadka M. O. (protokół z rozprawy z dnia 17 listopada 2021r. – k.78, protokół skrócony – k.76-77), dowód z przesłuchania Z. G. (1) jako pozwanego (protokół z rozprawy z dnia 17 listopada 2021r. – k.78, protokół skrócony – k.76-77)

Pozwany zlecił sporządzenie prywatnej ekspertyzy J. S., który stwierdził w niej wady i nieprawidłowości, powstałe w związku z przeprowadzonymi przez powoda pracami. Jego zdaniem nie były one od początku wykonywane zgodnie ze sztuką budowlaną. Nieprawidłowości dotyczyły m.in. braku nakładek termoizolacyjnych na kołkach, źle wykonanych elementów stalowych wychodzących ze ściany oraz z drabiny, które tworzyły klasyczne mostki termiczne. W ekspertyzie wskazano, że płytki parapetowe, ceramiczne także były uszkodzone, a ponadto stwierdzono liczne zabrudzenia zaprawą klejową kostki położonej blisko budynku. Podczas procesu wymiany parapetów uszkodzona została rama okna. Rzecznawca wskazał, że konieczne i uprawnione jest wykonawstwo zastępcze, a koszty prac zastępczych z uwzględnieniem czyszczenia kostki i naprawą ramy PCV okna wynoszą 19.400,00 zł. Zdaniem rzeczoznawcy pozwany poniósł stratę finansową.

Pozwany zlecił wykonanie prac zastępczych M. O., prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmę (...). Prace zostały przeprowadzone w oparciu o ekspertyzę techniczną J. S.. Pozwany zapłacił wykonawcy za przeprowadzone roboty.

dowód: ekspertyza techniczna J. S. (k. 44), zeznania świadka J. S. (protokół z rozprawy z dnia 03 września 2021 r. – k. 67, protokół skrócony – k .64-66), dowód z przesłuchania Z. G. (1) jako pozwanego (protokół z rozprawy z dnia 17 listopada 2021 r. – k.78, protokół skrócony – k.76-77)

Z związku z przeprowadzonymi przez powoda pracami, pozwany nie zapłacił żadnej kwoty.

Powód w dniu 04 grudnia 2017 r. wystawił pozwanemu fakturę VAT za wykonanie prac związanych z ociepleniem budynku na kwotę 12.500,01 zł brutto i wezwał pozwanego do zapłaty tej kwoty w terminie 7 dni od dnia doręczenia. Powód odebrał korespondencję z wezwaniem o zapłatę w dniu 04 czerwca 2018 r.

okoliczność bezsporna ponadto **dowód:** faktura VAT nr (...) (k.10), wezwanie do zapłaty (k. 11), potwierdzenie nadania i odbioru korespondencji (k. 12-14), zeznania świadka L. K. (protokół z rozprawy z dnia 03 września 2021 r. – k. 67, protokół skrócony – k .64-66), zeznania świadka A. K. (protokół z rozprawy z dnia 03 września 2021 r. –

k. 67, protokół skrócony – k.64-66), dowód z przesłuchania Z. G. (1) jako pozwanego (protokół z rozprawy z dnia 17 listopada 2021 r. – k.78, protokół skrócony – k.76-77).

Zakres wykonywanych przez powodową spółkę prac obejmował:

- w przypadku elewacji północnej – montaż styropianu wraz z licowaniem powierzchni, kołkowanie mechaniczne, wykonanie warstwy wzmacniającej, zbrojeń siatką z włókna szklanego wraz z wyrównaniem lica powierzchni, wykonanie masy podkładowej tynkarskiej, montaż podokienników zewnętrznych z płytek klinkierowych,

- w przypadku elewacji zachodniej - montaż styropianu wraz z licowaniem powierzchni, kołkowanie mechaniczne, wykonanie warstwy wzmacniającej, zbrojeń siatką z włókna szklanego wraz z wyrównaniem lica powierzchni, wykonanie masy podkładowej tynkarskiej, montaż podokienników zewnętrznych z płytek klinkierowych, wykonanie tynku cienkowarstwowego w stanie surowym na ścianach wnęki tarasowej na parterze, ścianie grodziowej z sąsiednią nieruchomością, loggii na piętrze oraz ościeżach przyokiennych,

- w przypadku elewacji wschodniej - montaż styropianu wraz z licowaniem powierzchni, kołkowanie mechaniczne, wykonanie warstwy wzmacniającej, zbrojeń siatką z włókna szklanego w stanie surowym, montaż podokienników zewnętrznych z płytek klinkierowych bez fugowania.

Dodatkowo w ramach wykonywanych robót wykonano prace towarzyszące i pomocnicze tj. mobilizację ustawienie rusztowań oraz zabezpieczenie nawierzchni przynależnych nawierzchni utwardzonych.

Wady i nieprawidłowości wykonania prac przez powoda na posesji pozwanego obejmowały warstwę „zbrojoną”, która miała przerwy technologiczne i niejednorodności powłoki w poziomych i pionowych pasach, skutkujące nierównościami płaszczyzny i krawędzi, zgrubieniami, warstwicami i pozostałościami nierozprowadzonego kleju, co szczególnie widoczne było na ścianie wschodniej. Ościeża otworów okiennych i drzwiowych były nierówne, krzywe i niedbale wykonane, co było widoczne szczególnie na ścianie wschodniej o najmniejszym stopniu zaawansowania prac. Krawędzie narożne, pionowe oraz krawędzie poziome były krzywe, w szczególności przed wejściem i przy ogrodzeniu. Niecki i rażące odchylenia od płaszczyzny, najbardziej widoczne były na ścianie frontowej. Krzywizna warstwy elewacyjnej odzwierciedlała ponadnormatywną krzywiznę podłoża (tj. ocieplanej ściany). Nie dokonano wyrównania ścian przed montażem izolacji termicznej. Tynk cienkowarstwowo wskazywał braki, nierówności krawędzi i nawisy. Występowały duże niedokładności płaszczyzny i krawędzi, przy czym tynk nie został wyprawiony powłoką malarską, a etap jego wykonania można uznać za surowy, co może sugerować fakt niedokończenia prac. Tynk nie został zerwany na etapie wykonywania prac zastępczych, a jedynie uzupełniony i pomalowany. Ponadto stwierdzić należało mnogie zabrudzenia kostki, posadzki tarasu i schodów tarasowych wynikające z braku szczelności i ciągłości zabezpieczeń.

Prace realizowane były przez powoda za pomocą produktów systemów ociepleń różnych producentów, co skutkowało złamaniem podstawowej zasady podczas realizacji prac ociepleniowych w technologii (...) ((...)) jaką jest wykonywanie prac w systemowej technologii jednego wybranego producenta – przebadanej i dopuszczonej do obrotu, dającej wykonawcy i zamawiającemu gwarancję jakościową całego systemu, co uznać należało za błąd w planowaniu inwestycji, skutkujący brakiem możliwości dochodzenia ewentualnych roszczeń za wady materiałowe oraz brak możliwości odniesienia do aprobat technicznych, gwarantujących prawidłowe wykonanie prac. Zakupu materiałów dokonywali zarówno powód, jak i pozwany.

Wartość wykonanych prac podstawowych, objętych pierwotnymi i umownymi ustaleniami oszacować należało na 29.141,97 zł brutto, a wartość prac wykonanych przez powoda do momentu zakończenia prac na 24.141,97 zł brutto. Prace w ramach wykonawstwa zastępczego oszacować należy na 14.864,29 zł brutto. Kwota ustalona pomiędzy stronami za wykonanie prac stanowi 65,2 % wartości wyceny kosztorysowej, zatem uznać należy, że powód udzielił pozwanemu rabatu od wycen średnio rynkowych w wysokości -34,8%. Zaawansowanie robót na moment zejścia z budowy wyniosło 85,6%. Wartość robót wykonanych przez powoda wyniosła 24.935,15zł, co przy uwzględnieniu rabatu -34,8%, daje kwotę 16.257,23zł.

Wartość średnio rynkowa prac w ramach wykonawstwa zastępczego wynosiła zatem 14.864,29 zł, na co składają się roboty naprawcze (4. 909,90 zł), roboty pomocnicze, w tym czyszczenie kostki, zabezpieczenia, mobilizacja rusztowania (5.269,49 zł), roboty dokańczające prace podstawowe po przeprowadzeniu naprawy (4. 684,90 zł). Przyjąć należało, że powierzchnia zabrudzona wynosił ok 100 m² tj. 75% powierzchni łącznej. Celem przywrócenia do właściwego stanu silnie zabrudzonych nawierzchni należało dokonać ponadstandardowych czynności czyszczących tj. mycia wstępnego wymiarze 0,13 rbg/m² oraz mycia właściwego nawierzchni o skomplikowanej geometrii, porowatej i silnie zanieczyszczonej, wyrażonej jako mnożniki nakładów.

Wartość wykonanych prac przez powoda wynosiła 6. 077,84 zł, a same prace należało uznać za przerwane w toku. Stopień zaawansowania prac wymagał poprawek wynikających z stosunkowo niskiej jakości estetycznej ich wykonania. W celu doprowadzenia do jakości prac, zgodnej ze sztuką budowlaną oraz wymaganiami estetycznymi należało wykonać prace naprawcze.

dowód: opinia biegłego T. K. (k. 103-135), opinia uzupełniająca (k. 172-175), opinia uzupełniająca nr 2 (k. 204 -206), opinia ustna złożona na rozprawie w dniu 29 marca 2023r. (protokół z rozprawy z dnia 29 marca 2023r. k – 198, protokół skrócony – k. 197).

Ustaleń w sprawie stanowiących podstawę rozstrzygnięcia Sąd dokonał w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy, w szczególności dokumenty przedstawione przez strony postępowania, dowód z przesłuchania świadków, a także dowód z przesłuchania pozwanego Z. G. (1) oraz opinii biegłego ad hoc z dziedziny budownictwa - T. K.. Dokumenty zgromadzone w sprawie Sąd uznał za wiarygodne, ponieważ ich prawdziwość, miarodajność i moc dowodowa nie była kwestionowana przez strony, a także nie wzbudziła wątpliwości Sądu z urzędu.

W ocenie sądu brak było podstaw do zakwestionowania wiarygodności świadków zeznających na okoliczność zawarcia umowy. Zeznania świadków w tym zakresie, co do zasady pozostawały spójne. Na ich podstawie Sąd ustalił fakt zawarcia przez strony umowy o dzieło, na mocy której powód zobowiązał się przeprowadzić prace termomodernizacyjne na nieruchomości położonej przy ul. (...) w B., stanowiącej własność pozwanego. Poza sporem był także termin w jakim prace miały zostać wykonane (3 do 4 tygodni), a także ustalona przez strony kwota wynagrodzenia – 19.000,00 zł oraz zobowiązanie powoda do zakupu materiałów i rozliczenie kosztów pomiędzy stronami, po zakończeniu prac.

Odmienne należało ocenić zeznania świadków w przedmiocie ich oceny efektu wykonanych przez powoda prac. Zeznania świadków: L. K., A. K. oraz Z. G. (2) w tej części nie były wiarygodne. Pozostawały one bowiem w sprzeczności z pozostałym zgromadzonym materiałem dowodowym, w tym z zeznaniami świadków: J. S. oraz M. O., a w szczególności z treścią opinii biegłego.

Sprzeczne były także zeznania świadków powołanych przez strony, w zakresie przyczyn przerwania prac przez powoda. Zdaniem świadków powołanych przez stronę powodową przyczyną był brak zapłaty powodowi przez pozwanego za wykonanie prac. Z kolei świadkowie powołani przez stronę pozwaną wskazywali, że przyczyną przerwania prac były uwagi co do jakości wykonywanych prac jakie pozwany wysuwał w kierunku powoda, w szczególności po konsultacji z M. O.. Sąd uznał, że dokonanie ustaleń na podstawie sprzecznych zeznań świadków, w tym zakresie nie było możliwe, przy czym stwierdzić należy, że dla rozstrzygnięcia przedmiotowego postępowania okoliczność ta nie była istotna.

Bezspornym natomiast była okoliczność, że pozwany nie zapłacił powodowi żadnej kwoty za prace, wykonane na jego posesji.

Opinię biegłego ad hoc T. K. sąd ocenił jako staranną i rzetelną. Biegły w oparciu o wiedzę i doświadczenie wyczerpująco odniósł się do pytań sądu, a ponadto należycie uzasadnił swoje wnioski, które w ocenie Sądu sformułowane zostały jasno i w sposób kategoryczny. Ponadto w opiniach uzupełniających, w tym opinii ustnej, biegły odniósł się do zastrzeżeń podniesionych przez stronę powodową. Wnioski i twierdzenia zawarte w opinii biegłego

stanowiły podstawę rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie. Zgromadzony materiał dowodowy Sąd oceniał według własnego przekonania i w sposób wszechstronny.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Na wstępie rozważań odwołać się należy do ogólnych reguł dowodowych kształtujących postępowanie sądowe. Zgodnie z treścią art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktów spoczywa na osobie, która z faktu wywodzi skutki prawne. Jak wskazuje się w orzecznictwie ciężar dowodu w rozumieniu art. 6 k.c. polega z jednej strony na obarczeniu strony procesu obowiązkiem przekonania sądu dowodami o słuszności swoich twierdzeń, a z drugiej konsekwencjami zaniechania realizacji tego obowiązku lub jego nieskuteczności. (por. wyrok SN z dnia 7 listopada 2007r., II CSK 293/07). Z kolei reguły procesowej zawartej w art. 232 k.p.c. strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Ciężar dowodu z reguły spoczywa na powodzie aż do momentu wykazania zasadności podnoszonego roszczenia tzn. udowodnienia faktów będących podstawą żądania. Później, następuje jego przesunięcie na stronę pozwaną.

Powód w pierwszej kolejności winien zatem wskazać dokładnie podstawę faktyczną roszczenia tzn. wskazać zakres prac wykonanych u pozwanego, a także udowodnić jaka była umówiona kwota zapłaty i jakich ustaleń dokonały strony przy zawieraniu umowy. Na gruncie przedmiotowej istotnym była okoliczność, że strony zawarły umowę w formie ustnej, co nastęrczało trudności związanych z ustaleniem jakie były postanowienia umówione przez strony i w jakim zakresie zostały zrealizowane.

Powołać należy także art. 353¹ k.c. dopuszczający swobodę stron w zawieraniu umów i jednocześnie zakreślający jej granice poprzez stanowienie, że strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Sens oświadczenia woli ustala się na podstawie reguł znaczeniowych określonych m.in. w art. 56 k.c., z którego wynika, że czynność prawna wywołuje nie tylko skutki w niej wyrażone lecz również te, które wynikają z ustawy, z zasad współżycia społecznego i ustalonych zwyczajów. Zgodnie z art. 65 §1 k.c. oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. W umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu (§ 2).

W pierwszej kolejności należy wskazać, że strony pozostawały w sporze, co do kwalifikacji zawartej umowy. Zdaniem powoda, strony zawarły umowę o roboty budowlane, względnie umowę o remont. Z kolei strona pozwana wskazywała, że charakter zawartej umowy pozwala zakwalifikować ją jako umowę o dzieło.

Zgodnie z brzmieniem art. 647 k.c. przez umowę o roboty budowlane wykonawca zobowiązuje się do oddania przewidzianego w umowie obiektu, wykonanego zgodnie z projektem i z zasadami wiedzy technicznej, a inwestor zobowiązuje się do dokonania wymaganych przez właściwe przepisy czynności związanych z przygotowaniem robót, w szczególności do przekazania terenu budowy i dostarczenia projektu, oraz do odebrania obiektu i zapłaty umówionego wynagrodzenia. Umowa o roboty budowlane ma charakter wzajemny i konsensualny. Stanowi umowę nazwaną, której konstrukcja zbliżona jest do konstrukcji umowy o dzieło. Nowelizacja k.c. wprowadzona ustawą z 28 lipca 1990 r. wyeliminowała ograniczenia podmiotowe, w związku z czym stronami takich umów mogą być dowolne podmioty (także osoby fizyczne), którym przysługuje przymiot inwestora bądź wykonawcy. Różnic pomiędzy umową o roboty budowlane, a umową o dzieło należy poszukiwać w ich cechach przedmiotowych, w szczególności poprzez odwołanie się do przepisów ustawy z dnia 07 lipca 1994 r. – Prawo Budowlane. W tym miejscu należy odnieść się do treści uzasadnienia Sądu Najwyższego do wyroku w sprawie II CKN 653/97, który wskazał, że we wszystkich tych przypadkach rysuje się obraz przedsięwzięcia o większych rozmiarach, zindywidualizowanych właściwościach, zarówno fizycznych, jak i użytkowych, i co szczególnie istotne, poza nielicznymi wyjątkami, towarzyszy temu wymóg projektowania i zinstytucjonalizowany nadzór. Zbieżność przedstawionych pojęć z pojęciami wprowadzonymi do

umowy o roboty budowlane uzasadnia twierdzenie, że zasadniczym kryterium rozróżnienia umowy o dzieło i umowy o roboty budowlane jest ocena realizowanej inwestycji stosownie do wymogów Prawa budowlanego. (por. wyrok SN z dnia 25 marca 1998r., II CKN 653/97, LEX 33754). W innym orzeczeniu Sąd Najwyższy wskazał, że zasadniczym kryterium rozróżnienia umów o dzieło i roboty budowlane jest ocena zamierzenia stosownie do wymogów prawa budowlanego (por. wyrok SN z dnia 07 grudnia 2005r, V CK 423/05, LEX 269751).

Mając na uwadze powyższe, brak jest podstaw by zakwalifikować umowę łączącą strony jako umowę o roboty budowlane. Prace wykonywane przez powoda nie obejmowały żadnych czynności projektowych, ani nie były objęte zinstytucjonalizowanym nadzorem. Przyjąć należało, że zakres przedmiotowy zawartej pomiędzy stronami umowy wskazuje, że mamy do czynienia z umową o dzieło. Wskazać należy, że umowa o dzieło niewątpliwie należy do umów wzajemnych, o czym świadczy ekwiwalentność świadczeń (art. 487 § 2 k.c.). W myśl art. 627 k.c. przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Ekwiwalentność czy „odpowiedniość” świadczeń, że jedno z nich ma być odpowiednikiem drugiego, chodzi o ekwiwalentność stanowioną przez same strony w tym sensie, że oba świadczenia z mocy oświadczeń woli zostały ze sobą funkcjonalnie sprzężone, jedno świadczenie ma więc nastąpić „za” drugie, przy czym każde świadczenie jest równocześnie świadczeniem wzajemnym i ma tę samą wartość prawną (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2004 r. sygn. III CK 47/03, LEX 1405369). W ramach swobody kontraktowej istnieją granice, które nakazują respektowanie podstawowych cech stosunku kontraktowego, które stanowią o jego istocie (tak też SN m.in. w uchwale z dnia 22 maja 1991 r., OSNCP 1992, poz. 1).

Kwalifikacja prawna zawartej pomiędzy stronami umowy pozwala stwierdzić, że dla istniejącego stosunku prawnego, w zakresie podniesionego przez stronę pozwaną zarzutu przedawnienia roszczenia, zastosowanie będą miały przepisy szczególne dotyczące przedawnienia, zawarte w treści art. 646 k.c. Zgodnie z brzmieniem tego przepisu roszczenia wynikające z umowy o dzieło przedawniają się z upływem dwóch lat od oddania dzieła, a jeżeli dzieło nie zostało oddane – od dnia, w którym zgodnie z treścią umowy miały być oddane.

Należy jednak podkreślić, że podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia roszczenia nie zasługuje na uwzględnienie, z przyczyn odmiennych, aniżeli podniesione przez stronę powodową. Podkreślić należy, że obowiązująca od 09 lipca 2018 r. nowelizacja k.c. z 13 kwietnia 2018 r. zmieniła bieg terminów przedawnienia wynoszących co najmniej 2 lata, wprowadzając zasadę, że termin przedawnienia będzie upływał z ostatnim dniem roku kalendarzowego, chyba że dotyczy to terminu krótszego niż 2 lata. Wykładania funkcjonalna prowadzi do wniosku, że wynikająca z art. 118 zd. drugie k.c. metoda liczenia terminów przedawnienia wynoszących 2 lata i więcej dotyczy nie tylko ogólnego 6-letniego terminu przedawnienia oraz 3-letnich terminów przedawnienia roszczeń terminów o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, lecz także wszystkich terminów przedawnienia, w tym dotyczących umów o dzieło. Z kolei art. 5 ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy k.c. oraz niektórych innych ustaw, określający przepisy intertemporalne wprowadził zasadę stosowania nowych unormowań do roszczeń istniejących w dniu wejścia w życie nowelizacji i jeszcze nieprzedawnionych. W takim wypadku zastosowanie ma art. 118 zd. drugie k.c. w brzmieniu znowelizowanym, zatem termin upływu terminu przedawnienia ulega wydłużeniu do końca roku.

Wskazać należy jednak, że określenie terminu przedawnienia, z uwzględnieniem przepisów sprzed nowelizacji nie byłoby możliwe, bowiem strony nie określiły konkretnej daty w jakim dzieło miało zostać oddane. Przypomnijmy, że umowa zawarta została ustnie, a świadkowie oraz pozwany nie tylko nie byli w stanie określić w jakich konkretnie miesiącach przeprowadzano roboty, a tym bardziej wskazać daty zakończenia prac przez powoda. Sąd w toku postępowania ustalił, że prace trwały latem 2017 r., a dzieło miało zostać oddane w terminie 3-4 tygodni od dnia zawarcia umowy. W takim wypadku termin zakończenia prac przypadał na rok 2017. Uznać zatem należało, że skoro powództwo zostało wytoczone 06 listopada 2019 r., a roszczenie powoda przedawniało się z dniem 31 grudnia 2017 r. przy uwzględnieniu art. 646 k.c. oraz znowelizowanego art. 118 k.c., to zarzut przedawnienia podniesiony przez pozwanego uznać należało za chybiony.

Kontrowersje wywołuje także kwalifikacja prawna umowy o wykonanie remontu. Na taką kwalifikację zawartej pomiędzy stronami umowy wskazywał pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty. Z treści art. 658 k.c. wynika bowiem, że przepisy dotyczące umów o prace budowlane stosuje się także w przypadku umów o remont. Podkreślić należy, że pomimo, że umowa o remont jest umową nienazwaną, to jej pojęcie wyjaśnione zostało w art. 3 pkt 8 ustawy Prawo Budowlane. Zgodnie z tym przepisem remont należy rozumieć wykonywanie w istniejącym obiekcie robót budowlanych polegających na odtworzeniu stanu pierwotnego, a niestanowiących bieżącej konserwacji, przy czym dopuszcza się stosowanie wyrobów budowlanych innych niż użyto w stanie pierwotnym.

Sąd nie podziela stanowiska pełnomocnika powoda, że umowa o remont ulega przedawnieniu w tym samym terminie, w jakim przedawniają się roszczenia z umów o prace budowlane (10 lat). Podkreślić należy, że dyrektywy wykładni językowej i systemowej przemawiają za przyjęciem, że ustawodawca wyróżnił umowę o remont w tym samym tytule księgi trzeciej k.c. co umowy o roboty budowlane. Nie oznacza to jednak, że dla umów o remont zastosowanie mają terminy przedawnienia tożsame z umowami o roboty budowlane. Brak jest bowiem podstaw, by do roszczeń wynikających z umów o wykonanie remontu nie można było stosować terminów określonych w art. 118 k.c. W uzasadnieniu do wyroku z dnia 17 listopada 2016 r. Sąd Najwyższy wskazał, że umowę o wykonanie remontu budynku lub budowli trzeba uznać za umowę odrębną od umowy o roboty budowlane, aczkolwiek do niej zbliżoną. Skoro ani przepisy normujące tę umowę, ani przepisy normujące umowę o roboty budowlane, nie zawierają przepisu szczególnego, który samodzielnie określałby termin przedawnienia roszczeń, należy odwołać się do regulacji ogólnej zawartej w art. 118 k.c. (por. wyrok SN z dnia 17 listopada 2016r., IV CSK 57/16, LEX 2237416).

W kontekście powyższych wywodów, w oparciu o ustalony stan faktyczny, Sąd uznał, że strony zawarły ustną umowę o dzieło, której przedmiotem była termomodernizacja budynku, położonego w B. przy ul. (...). Powód domagał się zapłaty kwoty 12.500,01 zł w związku z wystawioną w dniu 04 grudnia 2017 r. fakturą VAT za wykonaną pracę. Pozwany wniósł o oddalenie powództwa twierdząc, że prace powoda nie zostały zakończone, a ponadto, pomimo licznych monitów, wykonane zostały wadliwie i niezgodnie ze sztuką budowlaną, w związku z czym pozwany, w oparciu o zleconą prywatną ekspertyzę, zmuszony był zlecić sporządzenie prac zastępczych, których koszt oszacować należało na kwotę 15.700,00 zł. Okoliczność, że pozwany nie dokonał zapłaty za prace wykonane przez powoda stanowiła okoliczność bezsporną.

Zgodnie z treścią art. 638 § 1 k.c. do odpowiedzialności za wady dzieła stosuje się odpowiednio przepisy o rękojmi sprzedaży. Niezależnie od realizacji uprawnień z tytułu rękojmi za wady dzieła, pozwany mógł dochodzić od powoda odszkodowania z powodu nienależytego zobowiązania w oparciu o zasady ogólne (art. 471 k.c.), bowiem powołał się na okoliczność, że wzywał powodów do usunięcia wad, czego powodowie nie uczynili. Niezależnie jednak od tego, czy roszczenie powodów związane z wadami dzieła miałyby nie zostać uwzględnione z powodu rękojmi (obniżenia wynagrodzenia), czy też odmowa zapłaty wynikałaby z przepisów o odszkodowaniu z tytułu nienależytego wykonania zobowiązania, to oczywiście warunkiem nieuwzględnienia powództwa byłoby wykazanie przez pozwanego przesłanek tej odpowiedzialności. Strony pozostawały bowiem w sporze co do istnienia wad, z którymi powiązane jest dochodzone roszczenie.

Podstawową kwestią w sprawie było zatem ustalenie czy prace przeprowadzone zostały przez powoda wadliwie i niezgodnie ze sztuką budowlaną, a ponadto czy wymagały przeprowadzenia prac poprawkowych. Istotnym była także dokonanie wyceny wykonanych prac. Na powyższą okoliczność Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z dziedziny budownictwa T. K..

Biegły w opinii głównej wskazał, że wartość wykonanych prac podstawowych, objętych pierwotnymi i umownymi ustaleniami oszacować należało na 29.141,97 zł brutto, natomiast wartość prac wykonanych przez powoda do momentu zakończenia prac na 24.141,97 zł brutto. Prace w ramach wykonawstwa zastępczego oszacować należało na 14.864,29 zł brutto. Kwota ustalona pomiędzy stronami za wykonanie prac stanowiła 65,2% wartości wyceny kosztorysowej, co pozwalało uznać, że powód udzielił pozwanemu rabatu od wycen średnio rynkowych w wysokości

-34,8%. Zaawansowanie robót na moment zejścia z budowy wyniosło 85,6%. W związku z tym, wartość robót wykonanych przez powoda wyniosła 24.935,15 zł, co przy uwzględnieniu rabatu -34,8%, dało kwotę 16.257,23 zł.

Biegły ustalił ponadto, że wady i nieprawidłowości wykonania prac przez powoda na posesji pozwanego obejmowały warstwę „zbrojoną”, która miała przerwy technologiczne i niejednorodności powłoki w poziomych i pionowych pasach skutkujące nierównościami płaszczyzny i krawędzi, zgrubieniami, warstwicami i pozostałościami nierozprowadzonego kleju, co szczególnie widoczne było na ścianie wschodniej. Ościeża otworów okiennych i drzwiowych były nierówne, krzywe i niedbale wykonane, co było widoczne szczególnie na ścianie wschodniej o najmniejszym stopniu zaawansowania prac. Krawędzie narożne, pionowe oraz krawędzie poziome były krzywe, w szczególności przed wejściem i przy ogrodzeniu. Niecki i rażące odchylenia od płaszczyzny, najbardziej widoczne były na ścianie frontowej. Krzywizna warstwy elewacyjnej odzwierciedlała ponadnormatywną krzywiznę podłoża (tj. ocieplanej ściany). Podczas prac powoda nie dokonano wyrównania ścian przed montażem izolacji termicznej. Tynk cienkowarstwowy wskazywał braki, nierówności krawędzi i nawisy, występowały ponadto duże niedokładności płaszczyzny i krawędzi, przy czym tynk nie został wyprawiony powłoką malarską, a etap jego wykonania można uznać za surowy, co mogło sugerować fakt niedokończenia prac. Tynk nie został zerwany na etapie wykonywania prac zastępczych, a jedynie uzupełniony i pomalowany. Ponadto stwierdzić należało mnogie zabrudzenia kostki, posadzki tarasu i schodów tarasowych wynikające z braku szczelności i ciągłości zabezpieczeń. Dodatkowo biegły podkreślił, że prace realizowane były przez powoda za pomocą produktów systemów ociepleń różnych producentów, co było niezgodne z zasadą wykonywania prac w systemowej technologii jednego wybranego producenta – przebadanej i dopuszczonej do obrotu, dającej wykonawcy i zamawiającemu gwarancję jakościową całego systemu, przy czym biegły uznał to za błąd w planowaniu inwestycji, skutkujący brakiem możliwości dochodzenia ewentualnych roszczeń za wady materiałowe oraz brakiem możliwości odniesienia do aprobat technicznych, gwarantujących prawidłowe wykonanie prac. W ocenie biegłego konieczny było przeprowadzenie prac zastępczych.

Wartość średnio rynkową tych prac należało oszacować na 14.864,29 zł na co składały się: roboty naprawcze (4.909,90 zł), roboty pomocnicze, w tym czyszczenie kostki, zabezpieczenia, mobilizacja rusztowania (5.269,49 zł) oraz roboty dokańczające prace podstawowe po przeprowadzeniu naprawy (4.684,90 zł). Wartość prac wykonanych przez powódkę należało wycenić na 6.077,84 zł, co odpowiadało różnicy wartości prac teoretycznie wykonanych prawidłowo przy uwzględnieniu rabatu (16.257,23 zł) oraz wartości prac naprawczych (4.909,90 zł) i wartości prac pomocniczych i mobilizacji sprzętu (5.269,49 zł). Sąd nie uwzględnił rzeczywistego kosztu zakupu farb przez pozwanego, bowiem powyższe nie zostało udokumentowane w toku postępowania zgodnie z regułą określoną w art. 6 k.c. Zastrzeżenia powoda dotyczyły kwestii związanej z wyliczeniami kosztów mycia zabrudzonej powierzchni. Biegły przyjął na podstawie dokumentacji zdjęciowej sporządzonej na potrzeby opinii prywatnej pozwanego, że powierzchnia zabrudzona wynosiła ok 100 m² tj. 75% powierzchni łącznej. Celem przywrócenia do właściwego stanu silnie zabrudzonych nawierzchni należało dokonać ponadstandardowych czynności czyszczących tj. mycia wstępno wymiarze 0,13 rbg/m² oraz mycia właściwego nawierzchni o skomplikowanej geometrii, porowatej i silnie zanieczyszczonej, wyrażonej jako mnożniki nakładów.

Należy nadmienić, że w opinii biegłego K., nie wszystkie wady i nieprawidłowości na które powoływał się w opinii prywatnej J. S., zostały jednoznacznie potwierdzone. Biegły wskazywał, że czynności analityczne odbywały się 5 lat od przeprowadzenia spornych prac, co przekracza zwyczajowo przyjęty okres gwarancji robót, a ponadto usterki wskazane w ekspertyzie J. S. zostały usunięte po przeprowadzeniu prac poprawkowych przez inny podmiot. Niezasadne był także zastosowanie metody odkrywek, która jest kosztowna i nadmiernie uciążliwa, a ponadto nieadekwatna do możliwości uzyskania dodatkowych informacji na temat obiektu.

Ustalenia dokonane przez biegłego Sądu przyjął za własne, szacując, że wartość wykonanych przez powodową spółkę prac na nieruchomości pozwanego wynosi 6.077,84 zł. Kwota ta stanowi różnicę wartości prac przy uwzględnieniu umówionego rabatu i kosztów prac naprawczych oraz pomocniczych, porządkowych i mobilizacji sprzętu, których wykonanie w związku z ujawnionymi wadami było konieczne. Taką też kwotę Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda. O odsetkach Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu, w oparciu o treść art. 481 § 1 k.c. W myśl tego przepisu,

jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności. Powód wezwał pozwanego o zapłatę w terminie 7 dni, pismem z dnia 24 maja 2018 r., które zostało odebrane 04 czerwca 2018 r., zatem powodowi przysługiwało roszczenie o odsetki od dnia następującego po upływie 7 dni od dnia podjęcia korespondencji, tj. od dnia 12 czerwca 2018 r.

W pozostałej części, powództwo należało oddalić jako bezzasadne.

O kosztach Sąd orzekł w oparciu o treść art. 100 k.p.c. Zgodnie z jego brzmieniem w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Powództwo zostało uwzględnione w 48,6% i w takim zakresie należało obciążyć stronę pozwaną. Powód zobowiązany jest natomiast ponieść koszty procesu w 51,4%. Koszty procesu, które poniósł powód wyniosły 6.017,00 zł, złożył się na nie: 17,00 zł (opłata skarbową od pełnomocnictwa), 750,00 zł (opłata od pozwu), 3. 600,00 zł (wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym – ustalone jako stawka minimalna określona w § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych) oraz 1. 650,00 zł (zaliczki wykorzystane na wynagrodzenie biegłego). Koszty procesu, które poniósł pozwany wyniosły 3. 617,00 zł i obejmują one: 17,00 zł (opłata skarbową od pełnomocnictwa) i 3.600,00 zł (wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym – ustalone jako stawka minimalna określona w § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokatów). Koszty procesu wyniosły łącznie 9. 634,00 zł. Powód zobowiązany jest ponieść 51,4% kosztów tj. 4. 951,88 zł, a pozwany 48,6% kosztów tj. 4. 682,12 zł. W związku z tym, że pozwany poniósł 3. 617,00 zł kosztów procesu, a powinien ponieść 4. 682,12 zł, zobowiązany jest zwrócić powodowi kwotę 1. 065,21 zł ($3. 617,00 - 4. 682,12 = 1. 065,21$).

Pozostałe koszty sądowe obejmowały wynagrodzenie dla biegłego, które tymczasowo zostało pokryte ze Skarbu Państwa. Biegły sporządził dwie opinie pisemne oraz jedną ustną i wystawił rachunki na łączną kwotę 2. 517,18 zł. Częściowo wynagrodzenie zostało pokryte z zaliczek powoda (1.650,00 zł). Pozostałą kwotę (867,18 zł) strony zobowiązane są zwrócić w zakresie w jakim były odpowiedzialne za rozstrzygnięcie w sprawie. Powód zobowiązany jest zatem zwrócić kwotę 445,73 zł (51,4%), a pozwany 421,45 zł (48,6%), o czym Sąd orzekł w pkt 4 i 5 wyroku.

Sędzia SR Agata Anna Borucka